

CVU BATANA U rovinjskoj galeriji izložba Foto-kino kluba Đakovo

“Slavonski smiraj” donosi ljubav prema fotografiji i zavičaju

Ivana Puzavac “Crvena oaza”

ROVINJ - Kolektivna izložba fotografija pod nazivom “Slavonski smiraj” bit će otvorena u petak u 19 sati u rovinjskoj Photo Art Galleryji “Batana”. Ovom se izložbom rovinjskoj publici predstavlja 24 autora foto-amatera, članova Foto-kino kluba Đakovo, a njihove fotografije prikazuju slavonski kraj, s naglaskom na Đakovo i Đakovštinu.

Glavni su motivi, uhvaćeni okom fotografa amatera, slavonska polja, tradicijske nošnje, arhitektura i ostali prizori, među kojima i neizostavni lipicanci i katedrala, obilježja grada Đakova.

Neki su radovi naizgled profesionalni, dok su drugi skromniji. Jedni su autori stariji, dok drugi prikazuju viđenje mlade generacije. Svakako im je zajednička ljubav prema fotografiji i ona prema svom zavičaju, što je vidljivo iz krajnjeg rezultata - fotografije koja gledatelj prenosi emociju.

Na izložbi “Slavonski smiraj” svoje će radove predstaviti: Slobodan Balić, Vlatka Berc, Helena

Glavni su motivi, uhvaćeni okom fotografa amatera, slavonska polja, tradicijske nošnje, arhitektura i ostali prizori, među kojima i neizostavni lipicanci i katedrala, obilježja grada Đakova

Butković, Silvija Butković, Andrea Dadić, Sandra Drmić, Mirta Germovšek, Željko Germovšek, Josipa Henizelman, Mario Jančula, Vikica Jeličić, Zdravko Jurić, Petar Mandarić, Marko Mihl, Ruža Mikešić, Anica Popović, Suzana Prmaj, Igor Profusek, Ivana Puzavac, Dubravka Schamitzer, Lidija Stenc, Mira Tiborc-Juriša, Ivan Vajler i Katica Vrbešić.

“Ondje gdje sunce pozdravlja dan, gdje vjetar svijja klasje žita, gdje tambure sjetno poje, ondje je zavičaj, ondje je Slavonija. I nije važno živimo li još uvijek u Njoj, ili smo

ju napustiti Ona je uvijek s nama. I uvijek nosimo dio nje u sebi, u srcima i mislima; miris pokošene trave, studen maglovitog jutra, topot konja i usnula polja, tihi pjev ptica i gromki bečarac, radost i ljepotu narodnog blaga i dva tomja od opeke, crvena kao sunce u zalasku”, u predgovoru izložbe piše Vlatka Berc, predsjednica Foto-kino kluba Đakovo, osnovanog 1951. godine.

Ovaj Foto-kino klub posjeduje veliki arhiv filmskog materijala, nastalog nimanjem đakovačkih vezova, te folklornih i narodnih običaja, koje je organizirao i 3F festival: festival filma o folkloru. Festival se održavao deset godina, a da bi 2010. ideja bila ponovno obnovljena, a organiziran je Etno film festival Srce Slavonije. Od 1968. pa sve do 1989. Foto-kino klub surađuje i s Televizijom Zagreb. Osim toga, ovaj je klub dobitnik brojnih nagrada, a izdvajamo nagradu Kino saveza Hrvatske, plaketu i povelju LUCIJA, te nagradu UNICE, svjetske filmske organizacije. **A. BRATTOMI**

“Ilustratorski dijalog: Hana Tintor & Srđa Dragović - Ping-Pong” u HUIU galeriji

PULA - Večeras u 20 sati u HUIU galeriji otvara se izložba “Ilustratorski dijalog: Hana Tintor & Srđa Dragović - Ping-Pong”. Izložba predstavlja nove radove dvoje istaknutih mladih ilustratora iz regije, Hane Tintor i Srđe Dragovića, koji su prošle godine vodili zajednički crtački dnevnik. Dvoje kreativaca koji se nikad nisu sreli, različitih crtačkih stilova, ali sličnog senzibiliteta, slali su jedno drugome svoje misli i ideje, i uzvraćali crtežima koji pokazuju kako tude riječi postaju zajedničke slike. Kustos izložbe je Marko Golub.

“Ova izložba dobila je svoju idejnu formu kroz svega par kratkih prepiski s Hanom Tintor i Srđom Dragovićem u proljeće prošle godine. Budući da galerija Hrvatskog dizajnerskog društva dosad nije imala ‘čistu’ izložbu ilustracije, nego smo je prikazivali uglavnom u kontekstu grafičkog dizajna, činilo nam se važnim da napokon potpuno zaronimo u ovaj izuzetan medij, ali da pritom to ipak ne bude na način da samo prikupimo minule radove i prikazemo ih uz neku temu, li se koncentriramo samo na jednog autora ili autoriku. Umjesto toga zamislili smo koncept ‘Ilustratorskog dijaloga’ koji dovodi u komunikaciju dvoje ilustratora koji dotad nisu radili zajedno, da kao sugovornici u dijalogu pokušaju izvuci jedan iz drugog slike, priče i ideje koje ne bi pronašli sami”, kaže Golub. **M. Ra.**

Fellinijeva “La strada” u Klubu PFT-a

PULA - Večeras u 20 sati u Klubu Puleske filmske tvornice održat će se besplatna projekcija remek-djela Federica Fellinija “La strada”, alegorijskog filma poetike “neorealizma duše” koji prikazuje odnos između grubog snagaatora i prostodušne djevojke dok nomadski izvode cirkusku predstavu.

Zavaravajuće jednostavna poetična bajka, djelo izražene humanističke dimenzije i brojne simboličke označava Fellinijev kraj s neorealizmom – teškom školom koja je dominirala talijanskom kinematografijom nakon Drugog svjetskog rata. Započinje svoj drugi ciklus “neorealizma duše” i takozvanih filmova isкупljenja, u kojima neorealističke elemente “malih” ljudi, siromaštva i zapuštene provincije nadograđuje psihološkim i moralističkim opservacijama što izaziva animozitet marksističkih kritičara naklonjenih socijalnoj tematici.

Prije projekcije film će najaviti voditelj Kluba PFT-a Marko Zdravković-Kunac, koji će poslije projekcije s publikom analizirati film. **M. Ra.**

MIKROSOCIJALIZAM U Puli predstavljeni rezultati znanstvenog projekta “Mikrostrukture jugoslavenskoga socijalizma: Hrvatska 1970–1990.”

Nedostatak arhivske građe otežava istraživanje razdoblja socijalističkog samoupravljanja u Hrvatskoj

Pozornost u istraživanju je bila usmjerena na ulogu građana kao samoupravljača u mjesnim zajednicama, zaštitu samoupravnih prava i društvenoga vlasništva, javnu sigurnost, općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu, lokalne medije koji stvaraju sliku o zajednici, položaj organizacija udruženog rada između ekonomije i politike, kulturno stvaralaštvo i kulturnu politiku u samoupravnim interesnim zajednicama, ulogu žene i ženskoga aktivizma te na položaj i utjecaj boraca i njihove veteranske organizacije. Teme su obrađivane na primjeru odabranih tadašnjih općina, a među ostalima Pule, Rovinja i Labina

PIŠE **Mladen RADIĆ**

PULA - Okrugli stol na kojem su predstavljeni tijek istraživanja, polazišta i konačni rezultati znanstvenog projekta “Mikrostrukture jugoslavenskoga socijalizma: Hrvatska 1970–1990. (Mikrosocijalizam)” održan je jučer u Dvorani Slavka Zlatića, na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrića u Puli.

Projekt su predstavili suradnice i suradnici dr. sc. Chiara Bonfiglioli (Sveučilišni koledž u Corku), dr. sc. Anita Buhin (Sveučilište Nova u Lisabonu), Tina Filipović (Sveučilište u Puli), izv. prof. dr. sc. Magdale-na Najbar-Agičić (Sveučilište Sjever), dr. sc. Saša Vejzagić, Tomislav Brandolice (Sveučilište u Zagrebu) i voditelj projekta prof. dr. sc. Igor Duda (Sveučilište u Puli). Na projektu je neko vrijeme radio i izv. prof. dr. sc. Christian Axboe Nielsen (Sveučilište u Aarhusu).

Poduzeće vladalo politikom

Pozornost u istraživanju je bila usmjerena na ulogu građana kao samoupravljača u mjesnim zajednicama, zaštitu samoupravnih prava i društvenoga vlasništva, javnu sigurnost, općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu, lokalne medije koji stvaraju sliku o zajednici, položaj organizacija udruženog rada između ekonomije i politike, kulturno stvaralaštvo i kulturnu politiku u samoupravnim interesnim zajednicama, ulogu žene i ženskoga aktivizma te na položaj i utjecaj boraca i njihove veteranske organizacije. Teme su obrađivane na primjeru odabranih tadašnjih općina (Pula, Rovinj, Labin, Karlovac, Duga Resa, Sisak, Varaždin, Čakovec, Koprivnica, Osijek, Šibenik, zagrebačke općine) koje su kao studije slučaja povezane sa širim kontekstom Hrvatske i Jugoslavije.

Iza projektnog tima brojni su radni sati u arhivima i knjižnicama, izlaganja na znanstvenim skupovima, gostujuća predavanja i objavljeni radovi, a uskoro se očekuju znanstvena monografija i završni zbornik radova.

Uzimajući u obzir prethodni istraživački projekt “Stvaranje socijalističkoga čovjeka. Hrvatsko društvo i ideologija jugoslavenskoga socijalizma (Socijalistički

ki čovjek)”, istekom istraživačkog projekta Mikrosocijalizam, koji je četiri godine bio povezan s programom Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti, ove godine završava desetogodišnji ciklus pripreme i provođenja projekata koje je pri sveučilišnom Centru za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma (CKPIS) vodio prof. dr. sc. Igor Duda uz potporu Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ).

Svi istraživači temu su istražili na po dvije općine koje su odabrali po određenoj sličnosti te ih usporedili i skoro svi su se susreli i s jednim velikim problemom, a to je nedostatak arhivske građe koja je nestala što zbog nemara što zbog namjernog zametanja tragova. Taj nedostatak arhive je pogotovo uočljiv na području Istre dok je potpuno druga priča s velikom i lijepo očuvanom arhivom u Karlovcu.

Tijekom istraživanja Saša Vejzagić pozabavio se industrijskim i poslovnim sustavima poznatim kao kombinati, jednim u njegovom rodnom Čakovcu (GK Medimurje), a drugim u Zagrebu (Industriograđnja). Takvi veliki industrijski sustavi bili su motori modernizacije u svojim sredinama jer je ekonomija bila integralni dio socijalističkog modernističkog projekta, a najviše ga je iznenadilo što je jedno takvo poduzeće bilo jako autonomno u odnosu na politički sustav. Zapad su koristili kao primjer i izvor inspiracije za način razvoja. Na čakovečkom primjeru uvjerio se ne da je politika vladala nad poduzećem nego je poduzeće vladalo nad politikom jer su menadžeri iz GK Medimurja počeli polako preuzimati pozicije u Općini, a Vejzagić smatra da je Medimurje doživjelo toliki napredak zahvaljujući toj poslovno-partnerskoj eliti koja je iskoristila GK Medimurje da nadoknadi nekoliko desetljeća zaostalosti. Istovremeno je to bio jedan od prvih čavala u lijes socijalističkog projekta.

Loš materijalni položaj kulture

Anita Buhin bavila se kulturom koja je tada bila u drugom planu, iza gospodarstva koje je prvo trebalo stabilizirati. Materijalni položaj kulture je jako loš i kulturni radnici ne uspijevaju doseći osobni dohodak ostalih radnika, iako

S okruglog stola: Saša Vejzagić, Anita Buhin, Magdalena Najbar-Agičić, Tina Filipović i Igor Duda

su prilično educirani. U teoriji, primjerice, radnici iz Uljanika su trebali izglasati da jedne godine bude malo više predstava ili izložbi, no zapravo bi kulturne institucije došle sa svojim planom i programom kojeg bi samoupravne interesne zajednice jednoglasno prihvatile. Zanimljivo je i da se danas priča o uključivanju zajednice u odlučivanje, a temelji za to postavljani su 1970-ih i '80-ih iz čega bi se moglo nešto naučiti jer postoje ljudi koji to znanje i dalje imaju.

Za razliku od kulture, mediji su u tom bivšem sustavu bili jako važni no na razini lokalnih medija je uvijek postojao deficit sredstava pa velik dio arhivske građe govori o permanentnim financijskim problemima, kako je istaknula prof. dr. sc. Magdalena Najbar-Agičić koja se medijima bavila na primjeru Karlovca i Koprivnice. Slično kao i u mladom kapitalizmu novinari su morali jako paziti što pišu o poslovnim subjektima na području svoje općine ili grada jer su financijski ovisili o privredi, a i Savez komunista kao vladajuća partija nije bio spreman dopustiti da se stvari odvijaju bez kontrole

te je u redakcijama imao svoje ljude. S druge strane, bilo je entuzijasta koji su profesionalno radili svoj posao unatoč malim plaćama.

Osim što je bio voditelj projekcije došle sa svojim planom i programom kojeg bi samoupravne interesne zajednice jednoglasno prihvatile. Zanimljivo je i da se danas priča o uključivanju zajednice u odlučivanje, a temelji za to postavljani su 1970-ih i '80-ih iz čega bi se moglo nešto naučiti jer postoje ljudi koji to znanje i dalje imaju.

Mediji ovisili o privredi

Prof. dr. sc. Magdalena Najbar-Agičić koja se medijima bavila na primjeru Karlovca i Koprivnice, istaknula je da su slično kao i u mladom kapitalizmu novinari morali jako paziti što pišu o poslovnim subjektima na području svoje općine jer su financijski ovisili o privredi, a i Savez komunista kao vladajuća partija nije bio spreman dopustiti da se stvari odvijaju bez kontrole te je u redakcijama imao svoje ljude. S druge strane, bilo je entuzijasta koji su profesionalno radili svoj posao unatoč malim plaćama

vobranilaca samoupravljanja. U drugoj, većoj temi pozabavio se mjesnim zajednicama što je tema koju će predstaviti u posebnoj monografiji. Tih mjesnih zajednica koje su kasnije postale mjesni odbori u Jugoslaviji 1982. bilo je 13 i pol tisuća. Taj je sustav pokazao i priličnu fleksibilnost kada se radilo o pravilima prema kojima je morala funkcionirati jer ako poje-

.....

dina mjesna zajednica npr. nema nikoga tko se želi baviti Crvenim križem, onda se ta podružnica ne osniva i sl., unatoč zakonu, i za to ne snose nikakve sankcije. Oko polovice građana sudjeluje u radu mjesnih zajednica, za razliku od danas kada je odaziv na izbore za mjesne odbore nekoliko postotaka.

Borci i žene aktivni u zajednici

Tinu Filipović sa Sveučilišta u Puli zanimao je položaj i uključenosn boraca Narodnooslobodilačke borbe u lokalnoj zajednici. Ti su se borci koji se nisu zvali veterani uključili u Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata - SUBNOR, a istraživanje je provela na primjerima Labina i Siska, dva industrijska grada koji su značajni i u povijesti: Labin po svojoj pobuni koja je rezultirala kratkotrajnom Labinskom republikom dok je Sisak poznat po Prvom sisackom partizanskom odredu. Ti su bivši borci bili vrlo aktivni u tadašnjem sustavu, a znali su biti i vrlo kritični, čak i prema Savezu komunista.

Aktivne su bile i žene s čijem se položajem pozabavila dr. sc. Chiara Bonfiglioli, dok su u središtu istraživanja Tomislava Brandolice bili javna sigurnost te općenarodna obrana i društvena samozaštita i tu se najviše vidi kolika je i kakva bila državna kontrola. ONO i DSZ počivaju na komandnim strukturama, zapovjednom odnosu prema pojedincu. Ipak, u praksi provođenje tih normiranih pravila na terenu je odudaralo od zamišljenog, uz mnoštvo “slučajnih aljkavosti” u provođenju naredbi, javašluka i otaljanja poslova. No, sustav općenarodne obrane također je, kaže Brandolice, najdulje nadživio Jugoslaviju odnosno imao svoju uporabnu vrijednost početkom 1990-ih do 1995., u Domovinskom ratu, posebno kada se uzme u obzir da su mnogi djelatnici iz sustava ONO i DSZ postali djelatni časnici Hrvatske vojske i sudjelovali u obrani Hrvatske. On smatra i da bi jedan takav sustav općedruštvenih priprema za nepogode bio koristan u situacijama kao što su bili potresi u Hrvatskoj.

Prisutne su jučer pozdravili i prorektor pulskog Sveučilišta Valter Boljuncić i prodekan Filozofskog fakulteta Marko Ljubešić.